

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2021

aruandeaasta lõpp: 31.12.2021

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Keskkonnaõiguse Keskus

registrikood: 90008117

tänavatalu nimi, Telliskivi tn 60a/3

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10412

telefon: +372 7424524, +372 55683880

e-posti aadress: k6k@k6k.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksud	13
Lisa 3 Maksude ettemaksud ja maksuvõlad	13
Lisa 4 Laenukohustised	14
Lisa 5 Võlad ja ettemaksud	14
Lisa 6 Võlad töövõtjatele	14
Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	15
Lisa 8 Annetused ja toetused	16
Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	16
Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud	16
Lisa 11 Tööjõukulud	17
Lisa 12 Seotud osapooled	17
Aruande allkirjad	18
Vandeauditiitori aruanne	19

Tegevusaruanne

Missioon ja eesmärgid

SA Keskkonnaõiguse Keskus (KÕK) on sõltumatu ekspertorganisatsioon, mille asutasid 2007. a novembris Eestimaa Looduse Fond (ELF) ja keskkonnajuristid Kärt Vaarmari, Liis Keerberg ja Silver Nittim.

KÕKi missiooniks on pakkuda juriidilist ekspertteadmist keskkonnaõiguse normide kujundamisel ja nende rakendamisel, seistes keskkonnavalaste avalike huvide eest.

Visioonina oleme seadnud eesmärgiks, et keskkonnaõiguse normid ning nende rakendamine tagavad inimeste tervise- ja healooluvajadustele vastava keskkonna ning loodusliku mitmekesisuse, ning et seejuures:

- ametnikud teevad keskkonda mõjutavaid otsuseid avatult ja argumenteeritult, koguvad piisavalt infot otsuste võimaliku mõju kohta ning kaaluvad asjakohaselt erinevaid huve.
- üldsuse esindajad suudavad oma huve otsustusprotsessides asjakohaselt väljendada ja kaitsta.

KÕKi kui keskkonnaõiguse arendaja visiooniks on olla aktsepteeritud avalike keskkonnahuvide eest seisev keskkonnaõiguse ekspert, kes tegutseb kompetentselt ja läbipaistvalt.

Organisatsioon

KÕKi meeskonnas 2021. aastal põhimõttelisi muudatusi ei toimunud. Juristidena jätkasid Kaarel Relve, Merlyn Mannov, Triin Jäädmaa, Tiina Georg ja Kärt Vaarmari. Aastat alustas Kärt Vaarmari välise eksperdina ning alates novembrist on Kärt KÕKi koosseisuline jurist. KÕKi tegevjuhina jätkas Tarmo Treimann ning kommunikatsioonjuhina Katre Liiv.

KÕKi nõukogus muudatusi ei toimunud, sinna kuuluvad endiselt Airi Andresson, Silvia Lotman ja Kadri Tillemann. Küll vahetus nõukogu esimees, kelleks on nüüd Silvia Lotman.

Finantsid ja rahastamine Finantsnäitajad

KÕKi bilansimaht oli 31.12.2021 seisuga 40 408 eurot ja aasta jooksul saadi tulusid 141 164 eurot. Aruandeaasta tulem oli 3956 eurot. Tegevjuhtkonnale arvestati tasusid 23 940 eurot (2020. aastal 13 862 eurot). Tegevjuhi tasust moodustas tasu organisatsiooni juhtimise ja administreerimise eest ning organisatsiooni esindamise eest huvikaitselises tegevuses ja suhtluses partnerite ja võrgustikega 18 884 eurot ja tasu projektide juhtimise eest 5056 eurot.

Möödunud aastaga võrreldes projektitoetuste maht ja osakaal vähenesid - projektitoetusi saadi 74 763 eurot (2020. aastal oli projektitoetusi 131 041 euro eest). Suurenes aga tulu ettevõtlusest - 65 921 eurot (2020. aastal 44 494 eurot). 2021. aastal koguti ka annetusi ja annetustena laekus 480 eurot (2020.a 576 eurot).

Olulisemad finantsnäitajad:

Maksevõime üldine tase = käibevara/lühiajalised kohustused = 1,00

Võlakordaja = kohustused / varade maksumus = 1,00

Rahaliste vahendite tase = raha / lühiajalised kohustused = 0,59

Soliidsuskordaja = omakapital/ kogukapital = 0,004

Saadud annetused ja toetused võrreldes eelmise perioodiga=

2021 toetused/2020 toetused= 0,57

Projektirahastus

Projektitoetuste kaudu toetasid KÕKi tegevusi 2021. a Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK), Avatud Eesti Fond (läbi Aktiivsete Kodanike Fondi toetuste), Euroopa Komisjon (läbi ühenduse Justice&Environment 2021. a tegevustoetuse ja LIFE Naturally Est projekti) ning Kodanikuühiskonna Sihtkapital. Kokku oli 2021. a töös 6 projekti (2020.a 7 projekti):

KIK:

- LIFE projekti NaturallyEst kaasrahastus (projekti lõpp märts 2022)

Avatud Eesti Fond (Aktiivsete Kodanike Fond):

- Aktiivse vabaühenduste kliimavõrgustiku arendamine (koos Eesti Rohelise Liikumise ja Eestimaa Looduse Fondiga, kuni 31.10.2021).
- Maavarade kaevandamisest mõjutatud kogukondadele koostööplatvormi loomine (koos Purtse Jõe Arenduskeskuse ja Eesti Rohelise Liikumisega, kuni 31.10.2021).
- Kliimaargumentide arvestamine keskkonnamõtjude hindamisel (koos Eesti Rohelise Liikumise ja SEI Tallinnaga, jätkub 2022).

Euroopa Komisjon:

- Looduskaitsealase teadlikkuse tõstmine ning konfliktide lahendamine Natura 2000 aladel –NaturallyEst (koos Eestimaa Looduse Fondi ja Tartu Ülikooliga 2017 -2022);
- Osalemine Justice&Environment võrgustiku 2021. a töös.

Kodanikuühiskonna Sihtkapital:

- KÕKile uue mõju hindamise süsteemi välja töötamine (aprill-juuli 2022)
- Välisprojekti omafinantseeringu toetus Justice&Environment võrgustiku 2021. a töös osalemiseks.

Ettevõtlus

KÕKi õigusteenus hõlmab nii nõustamist juhtumites kui esindamist kohtuasjades, samuti juriidiliste analüüside ja ülevaadete koostamist. Lisaks korraldame keskkonnaõigust puudutavatel teemadel tasuta koolitusi.

Tegemist on sotsiaalse ettevõtlusega – osutame teenust nii sisuliste eesmärkide saavutamiseks (nt soodsa hinnaga õigusabi kättesaadavus keskkonnanähtude) kui ka omatulu teenimiseks. Ettevõtlusest saadud kasumit kasutab KÕK kogu ulatuses avalikes huvides – projektide kulude omafinantseeringute ning muude tegevustega seotud üldkulude katteks.

2021. a ettevõtlustulu oli suurem kui 2020. a – 65 925,10 eurot (2020. aastal 44 494 eurot).

Valdkonnaülesed tegevused Keskkonnaõiguse alase info levitamiseks

Keskkonnaõiguse reeglite hea rakendamine eeldab, et kõik asjaosalised on reeglite sisust teadlikud. Seepärast on keskkonnaõiguse alase info levitamine KÕKi tegevustes olulisel kohal juba organisatsiooni loomisest alates.

2021. a jätkasime juba kaheistkümnendat aastat regulaarse [keskkonnaõiguse uudiskirja](#) väljaandmist. Uudiskirja lugejate hulgas on nii ametnikke, ettevõtjaid kui keskkonnaaktiviste, kelle jaoks uudiskiri aitab luua ühist infovälja ja teadmist keskkonnaõiguse arengutest. Kui varasematel aastatel on uudiskirja väljaandmist toetanud Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK), siis alates 2020. a lõpust oleme leidnud uudiskirja rahastamiseks muid vahendeid, kogume annetusi, meid on toetanud Eesti Keskkonnaühenduste Koda ning oleme saanud kasutada vahendeid erinevatest projektidest. Tänapäevaks on uudiskirjal 631 tellijat.

Uudiskirjas kajastatu põhjal täiendame jooksvalt ka oma kodulehe **Keskkonnaõiguse rubriiki**, kust keskkonnaõiguse rakendajad ja teised huvilised leiavad kiiresti kõige tähtsamad infoallikad erinevate keskkonnaõiguse alateemade kohta. 2021. aastal lisandus näiteks [juhised](#) kohalikele elanikele ja keskkonnaorganisatsioonidele ehitusmaavarade kaevandamisega seonduvates otsustes kaasa rääkimiseks.

Jätkuvalt on populaarsed 2015. a kevadel veebis avaldatud **keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) kommentaarid**. Veebis vaadati neid 2021. a keskmiselt 1723 korda kuus.

Muud keskkonnavalased õigused

KÕKi strateegiline eesmärk on, et avalikkusel oleks võimalik osaleda olulise keskkonnamõtjuga otsuste tegemises varases etapis ja tõhusalt, et inimesed oskaksid selliste otsuste tegemises osaleda ning et otsustes arvestataks õigusega puhtale keskkonnale ja inimeste heaolu vajadustega.

Riigikogu liikme Jevgeni Ossinovski tellimisel valmis analüüs „[hinnang eelnõus 292SE kavandatud metsaandmete juurdepääsupiirangu õiguspärasusele](#)“, ehk analüüsisime seaduseelnõud, mille eesmärgiks oli piirata juurdepääsu nii SMI andmetele kui ka metsaregistris olevatele andmetele.

Oleme keskkonnavalaste õiguste edendamise eesmärki edendanud nii huvikaitsetöös kui ka abivajajatele **kättesaadava hinnaga õigusnõu** pakkimisega tasuta teenuse raames. Tasuta õigusnõu oleme pakunud nii NaturallyEst projekti kui ka maavarade kaevandamist puudutatud

kogukondade koostööprojekti raames. Huvikaitsetööd oleme teinud erinevates võrgustikes, sh Eesti Keskkonnaühenduste Koda ja kliimavõrgustik.

Valik meediakajastusi:

[Vastus kaitsealuse metsa hävitamise kohta on saladus isegi riigikogu ees](#) – Postimees, september 2021.

Tugiteenus ja koostöö

Jätkasime aktiivselt [Eesti Keskkonnaühenduste Koda](#) (EKO) tegemistes kaasalöömist. Juba 2020. aastal algatas Euroopa Komisjon nn PILOT-menetluse seoses metsaraiete puhul Natura-hindamise puudumise teemaga, 2021. aastal esindasid meie juristid selles menetluses keskkonnaühenduste seisukohti suhtluses riigiasutustega. Aasta 2021 lõpus tuli eelnõu looduskaitseeaduse muutmiseks, millega sooviti kaotada ranna- ja kaldakaitse ehituskeeluvöönd, osalesime EKO töös eesmärgiga, et see eelnõu ei saaks vastu võetud. KÕKi jurist Kaarel Relve avaldas sellel teemal [arvamusartikli](#). Lõime ka kaasa erinevate seisukohtade koostamisel või kooskõlastamisel.

Osalesime aktiivselt rahvusvahelise keskkonnaõiguse alase võrgustiku [Justice and Environment](#) tegevustes. Samuti lõime kaasa [kliimavõrgustiku](#) töös.

Fookusteemad

Kliimamuutused

Viisime koos partneritega ellu ACFi rahastatud [vabaühenduste kliimavõrgustiku edendamise projekti](#). Projekti eesmärk oli kodanikuühiskonna mõju suurendamine erineva tasandi kliimapolitikat suunavates protsessides. Projekti partnerid on Eestimaa Looduse Fond ja Eesti Roheline Liikumine. Meie roll oli suurendada kohaliku tasandi ühenduste huvi ja võimekust kliimateemades kaasa rääkimisel, sh korraldasime võrgustikku kuuluvatele ühendustele mitu koolitust ning andsime õigusnõu.

Alustasime veel ühe ACF rahastatud projekti „[kliimamõtjude arvestamine keskkonnamõtjude hindamises](#)“ ellu viimist. Projekti partneriks on Eesti Roheline Liikumine ning sisuexpertina oleme kaasanud SEI Tallinna. Projekti käigus valmib juhised kliimamõtjude hindamise kohta, pakume keskkonnaorganisatsioonidele õigusnõu ning viime läbi koolitusi vabaühendustele ja omavalitsustele.

KÕKi juristid esindavad jätkuvalt MTÜd Loodusvõlu (Eesti kliimanoored, Fridays for Future liikumine) [kohtuvaidluses](#) Enefit õlitehase ehitusloa tühistamiseks, mis on Eesti esimene kliimaargumentidel põhinev kohtuasi. Aprilli 2022 seisuga on kohtuvaidlus jõudnud ringkonnakohtusse.

Valik meediakajastusi:

[Triin Jäädmaa ja Johanna Maarja Tiik „ Millist Euroopa kliimaseadust Eesti soovib“](#), Mürileht, märts 2021

[Kohus ei rahuldanud taotlust tühistada põlevkiviõlitehase ehitusluba](#) – ERR, juuni 2021

[Kliimaaktivistid kaebasid õlitehase ehitusloa kohtuotsuse edasi](#) – ERR, juuli 2021

Maapõu

Viisime ellu projekti „Maavarade kaevandamisest mõjutatud kogukondadele koostööplatvormi loomine“. Tegime selle raames koostööd Eesti Rohelise Liikumise ja Purtse Jõe Arenduskeskusega. Projekti eesmärgiks oli edendada kogukondade aktiivsust ja pädevust kaasa rääkida planeeritavate ja juba olemasolevate kaevanduste planeerimisel ja töö korraldamisel. Projekti raames tõime kokku ehitusmaavarade kaevandamisest puudutatud kogukondade esindajad; koolitasime ja nõustasime kogukondi maavarade kaevandamise menetlusprotsessi sisu ja osalemisvõimalusi puudutatutel teemadel ning valmis juhend, kuidas rääkida kaasa kaevandamise menetlusprotsessides.

2021. aastal oli ka rohkelt maapõue teemalisi õigusnõustamisi tasuta teenuse raames, kus pakkusime abi nii kohalikele omavalitsustele, vabaühendustele kui ka kaevandamise mõjudest puudutatud elanikele.

Valik meediakajastusi:

[Silver Sillak: Mida teha, et vältida uut kaevandamissõda? - Roheportaal \(delfi.ee\)](#)

[Keskkonnaamet andis loa rajada lubjakivikarjäär keset küla - Tänapäev \(postimees.ee\)](#)

[Kohus kohustas Keskkonnaametit kaitsealale levinud rabapõlengut uurima \(Pärnu Postimees\)](#)

Looduskaitse läbi keskkonnamõju hindamise

Jätkasime koostöös ELFIGa Natura-teemalise LIFE-projekti (NaturallyEst) ellu viimist. Projekti tuumaks on lahenduste leidmine konfliktidele, mis tekivad seoses Natura 2000 võrgustikuga. Seda mitte pooli vaidlustes esindades, vaid parandades asjaosaliste teadlikkust, omavahelist suhtlust ja kompromisse otsides. Anname nõu, kuidas tegevusi nii säilitada, et õigust järgitakse ja loodusväärtused säilivad. Teisest küljest püüame anda nõu ka ametnikele, et vältida liigsete piirangute seadmist. Koostasime juhtumianalüüsid ja kirjutasime käsiraamatu, mis valmisid 2022. aasta alguses. Käsiraamatus selgitatakse asjakohast EL ja Eesti õigust ning kohtupraktikat, kirjeldatakse juhtumeid ja antakse soovitusi.

Samuti puudutab otseselt keskkonnamõju hindamist Euroopa Komisjoni algatatud rikkumismenetlus Natura hindamise teemadel.

Valik meediakajastusi:

[Kaarel Relve: Rikkumismenetlus, mida riik niisama ära siluda ei saa](#), ERR, august 2021

Mets

[Koostasime keskkonnaühenduste avalikud seisukohad](#) MAK 2030 kavandile. Avalikud seisukohad said ministeeriumile edastatud 19. jaanuaril 2022, nendega ühines 37 keskkonnaorganisatsiooni. Samal teemal jätkame keskkonnaühenduste abistamist põhjalikumate seisukohtade koostamisel.

ELFIGa koostöös oleme panustanud ka biomassi säästlikkuse kriteeriumite teemasse – oleme koostanud õigusliku hinnangu eelnõus 382SE sätestatud biomassi säästlikkuse kriteeriumide kohaldatavusele, aidanud koostada EKOl [seisukohti](#) ning osalenud aruteludes riigi esindajatega.

Olulisimad plaanid 2022. aastaks

2022. aasta plaanid lähtuvad eelkõige KÕKi [strateegiast](#) ja aastasest tegevusplaanist. Aastateks 2022-2023 saime EMP ja Norra toetuste Aktiivsete Kodanike Fondi taotlusvoorst tegevustoetuse oma strateegiast tulenevate huvikaitsete eesmärkide elluviimiseks. Samuti plaanime aastal 2022 esitada mitmeid uusi projektitaotlusi meie fookusteemadel.

Keskkonnaõiguse alase info levitamine

KÕK jätkab 2022. a **regulaarse uudiskirja** väljaandmist – töötasime välja sellele uue, mitmel erineval allikal põhineva rahastusmudeli, mille alusel oleme võimelised andma aastas välja vähemalt 6 numbrit.

Õigusabi

Keskkonnaalaste õiguste tagamiseks plaanime **jätkata turu keskmisest kättesaadavama hinnaga õigusabi andmist** kohalikele kogukondadele ja keskkonnaorganisatsioonidele strateegilistes küsimustes.

Kliimamuutuste pidurdamine

Jätkame tegevust kliimamõjude hindamise valdkonnas. Osaleme kliimavõrgustiku tegevustes ning olulistest huvikaitseprotsessides (strateegilised arengukavad, seaduseelnõud jms). Soovime tegeleda kliimaseaduse ja süsinikueelarve teemadega. Oleme esitanud projektitaotlused tegelemaks kohalike omavalitsuste rohepöördega ja kliimamõjudega kohanemisega. Oleme saanud toetuse Mondolt noorte kliima(õiguse) alaste teadmiste suurendamiseks. Jätkub Enefit õlitehase ehitusloa kohtuvaidlus ning taotleme kompleksloa menetluses KMH läbiviimist ja selle raames kliimamõjude hindamist.

Maapõu

Jätkame projekti õigusabi pakkumist ning huvikaitsealast tegevust valdkonna arengudokumentide koostamisel (KEVAD, teemaplaneeringud, kaevandamisalade loomise kontseptsioon jne). Teeme koostööd teiste keskkonnaühendustega ja kaevandustest puudutatud kogukondadega. Soovime uurida lähemalt võimalust rakendada kohaliku kasu mudelit ehitusmaavarade kaevanduste puhul.

Mets

Jätkuvalt aitame keskkonnaühendustel koostada seisukohti metsanduse arengukavas toodud raiemahtude ja raie tingimuste, samuti MAKi valmimisse avalikkuse kaasamise kohta. Valmib analüüs RMK uuendusraie kohustuse kohta, eelkõige KAH aladel. Hoiaime silma peal valdkonnaga seotud õigusloomel ja strateegilistel dokumentidel osas, mis puudutab keskkonnainfo kättesaadavust, avalikkuse kaasamist ja raietingimusi ning -mahtu.

Looduskaitse läbi keskkonnamõju hindamise

Koos Eestimaa Looduse Fondiga viime lõpule LIFE-projekti, mille sisuks on inimeste teadlikkuse tõstmine Natura aladest ja nende väärtustest. Valmivad käsiraamat ja juhtumianalüüsid. Pärast projekti lõppu jätkame käsiraamatu tutvustamist ja selle abil otsustajate toetamist.

Panustame keskkonnamõjude hindamise süsteemi korrastamisse, sh Natura hindamise süsteemi uuendamisse ning esindame keskkonnaühenduste huvisid Euroopa Komisjoni Natura alade raiete teemalises rikkumismenetluses.

Keskkonnavalased õigused

Hoiame silma peal õigusloomel, mis puudutab Aarhuse konventsiooni nõuete täitmist (näiteks metsaandmete avalikustamist puudutav) ning jälgime ranna- ja kaldakaitse põhimõtete muudatusi puudutavaid arenguid.

Organisatsiooni arendamine

- Rakendame ellu uue mõju hindamise süsteemi ning kommunikeerime meie mõju ja fookusteemasid sihtrühmale;
- Rakendame ellu uuenenud lähenemise aastase tegevuskava koostamisele ja täitmise hindamisele ning strateegia uuendamisele;
- Alustame KÕKi kodulehe uuendamisega;
- Otsime võimalusi meeskonna kasvatamiseks.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	23 879	18 162	
Nõuded ja ettemaksud	16 529	13 725	2
Kokku käibevarad	40 408	31 887	
Kokku varad	40 408	31 887	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	16 000	0	4
Võlad ja ettemaksud	19 624	26 855	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	4 636	8 840	
Kokku lühiajalised kohustised	40 260	35 695	
Kokku kohustised	40 260	35 695	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	735	735	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	-4 543	325	
Aruandeaasta tulem	3 956	-4 868	
Kokku netovara	148	-3 808	
Kokku kohustised ja netovara	40 408	31 887	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	75 243	131 617	8
Tulu ettevõtlusest	65 921	44 494	
Kokku tulud	141 164	176 111	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-8 142	-57 427	9
Mitmesugused tegevuskulud	-10 740	-7 019	10
Tööjõukulud	-118 072	-116 400	11
Kokku kulud	-136 954	-180 846	
Põhitegevuse tulem	4 210	-4 735	
Intressikulud	-254	-133	
Aruandeaasta tulem	3 956	-4 868	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2021	2020
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	4 210	-4 735
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-2 804	-3 789
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-11 435	-6 360
Kokku rahavood põhitegevusest	-10 029	-14 884
Rahavood investeerimistegevusest		
Antud laenud	2 400	-2 400
Antud laenude tagasimaksud	-2 400	2 457
Kokku rahavood investeerimistegevusest	0	57
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	16 000	0
Saadud laenude tagasimaksud	0	-8 000
Makstud intressid	-254	-133
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	15 746	-8 133
Kokku rahavood	5 717	-22 960
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	18 162	41 122
Raha ja raha ekvivalentide muutus	5 717	-22 960
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	23 879	18 162

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2019	735	325	1 060
Aruandeaasta tulem		-4 868	-4 868
31.12.2020	735	-4 543	-3 808
Aruandeaasta tulem		3 956	3 956
31.12.2021	735	-587	148

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Keskkonnaõiguse Keskuse raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase tegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused).

Individaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustised ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglasest väärtusest).

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasest väärtusest (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Annetused ja toetused

Annetuste ja toetuste kajastamisel on lähtutud RTJ 12st.

Tegevuse sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui:

- (a) sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel; ja
- (b) sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Vastavat kohustust kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Toetused, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal toetus laekus.

Tulud

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamise järel või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Teenuse osutamisest saadavad tulud kajastatakse tekkepõhiselt proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamise kaasnevad kulutused tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes.

Kulud

Kulud on kajastatud tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes.

Seotud osapooled

SA Keskkonnaõiguse Keskus aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks asutajaid, tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning eespool loetletud isikute lähisugulasi ja nendega seotud ettevõtteid.

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	53	53
Laenunõuded	2 400	2 400
Sihtfinantseerimise nõuded	14 076	14 076
Kokku nõuded ja ettemaksed	16 529	16 529
	31.12.2020	12 kuu jooksul
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	45	45
Laenunõuded	2 400	2 400
Sihtfinantseerimise nõuded	11 280	11 280
Kokku nõuded ja ettemaksed	13 725	13 725

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2021		31.12.2020	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		542		291
Üksikisiku tulumaks		2 438		3 113
Erisoodustuse tulumaks		11		12
Sotsiaalmaks		4 786		5 763
Kohustuslik kogumispension		246		348
Töötuskindlustusmaksed		346		417
Ettemaksukonto jääk	53		45	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	53	8 369	45	9 944

Lisa 4 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Swedbank AS	16 000	16 000			6 kuu EURIBOR (kuid mitte väiksem kui 0) + 6,500%	EUR	31.10.2022
Lühiajalised laenud kokku	16 000	16 000					
Laenukohustised kokku	16 000	16 000					

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	171	171
Võlad töövõtjatele	11 084	11 084
Maksuvõlad	8 369	8 369
Kokku võlad ja ettemaksed	19 624	19 624
	31.12.2020	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	6 354	6 354
Võlad töövõtjatele	10 557	10 557
Maksuvõlad	9 944	9 944
Kokku võlad ja ettemaksed	26 855	26 855

Lisa 6 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Töötasude kohustis	6 162	6 541
Puhkusetasude kohustis	4 922	3 942
võlad aruandvatele isikutele	0	74
Kokku võlad töövõtjatele	11 084	10 557

Võlgadena töövõtjatele on kajastatud detsembri eest arvestatud töötasud, mis kuulusid väljamaksmisele jaanuaris 2022. Puhkusetasude kohustis on arvestatud kasutamata puhkusepäevade inventuuri alusel.

Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

	31.12.2019		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2020	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Euroopa Liit LIFE Naturally EST-LIFE	0	0	19 750		-19 750	0	0
Euroopa Liit LIFE J&E LIFE+	0	0	12 000		-12 000	0	0
Euroopa Liit LIFE EARL A2J	0	0	0		-4 211	4 211	0
Keskkonainvesteeringute Keskus	0	2 000	11 374		-13 374	0	0
EKO Sihtkapital	600	0	3 800		-4 000	800	0
European Climate Initiative EUKI	0	19 578	43 600		-69 447	6 269	0
Active Citizen Foundation	0	0	17 099		-8 259	0	8 840
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	600	21 578	107 623		-131 041	11 280	8 840
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	600	21 578	107 623		-131 041	11 280	8 840
	31.12.2020		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2021	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Euroopa Liit LIFE Naturally EST-LIFE	0	0	7 823		-19 153	11 330	0
Euroopa Liit LIFE J&E LIFE+	0	0	12 000	-6 000	-6 000	0	0
Euroopa Liit LIFE EARL A2J	4 211	0	4 211	0	0	0	0
EKO Sihtkapital	800	0	4 100	0	-3 300	0	0
European Climate Initiative EUKI	6 269	0	6 269	0	0	0	0
Active Citizen Foundation	0	8 840	40 435	-7 776	-39 309	2 446	4 636
Kodanikuühiskonna Sihtkapital	0	0	6 700	0	-7 000	300	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	11 280	8 840	81 538	-13 776	-74 762	14 076	4 636
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	11 280	8 840	81 538	-13 776	-74 762	14 076	4 636

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2021	2020
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	74 763	131 041
Mittesihtotsatavalised annetused ja toetused	480	576
Kokku annetused ja toetused	75 243	131 617

Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2021	2020
Üür ja rent	0	4 104
Mitmesugused bürookulud	0	10
Lähetuskulud	448	295
Raamatupidamisteenuste kulu	0	1 815
Eksperitiisid, sisseostetud teenused	5 500	48 870
IT teenused, kodulehekülj, reklaam	34	12
Koolituste, seminaride korraldamine	2 010	1 522
Tükised	0	799
Liikmemaksud	150	0
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	8 142	57 427

Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2021	2020
Üür ja rent	4 780	861
Mitmesugused bürookulud	945	1 614
Lähetuskulud	0	248
Raamatupidamisteenused, audit	2 598	1 021
Kodulehekülj, IT teenused, reklaam	829	765
Liikmemaksud	400	570
Koolituste korraldamine, seminarid, üritused	272	529
Terviseedendus, töötervishoid	916	1 411
Kokku mitmesugused tegevuskulud	10 740	7 019

2021 aastal kajastuvad bürooruumide rendi ja raamatupidamisteenuse kulud kogu summas mitmesuguste tegevuskulude jaotuses. 2020 aruandes jagunensid nende kulude summad projektide otsekulude ning mitmesuguste tegevuskulude vahel.

Lisa 11 Tööjõukulud

(eurodes)

	2021	2020
Palgakulu	88 563	86 882
Sotsiaalmaksud	29 508	29 518
Kokku tööjõukulud	118 071	116 400
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	67 894	73 768
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	4	4

Lisa 12 Seotud osapooled

(eurodes)

MÜÜDUD	2021	2020
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	3 926	2 622
Kokku müüdnud	3 926	2 622

	2021	2020
Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
Arvestatud tasu	23 940	13 862

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 06.04.2022

Sihtasutus Keskkonnaõiguse Keskus (registrikood: 90008117) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TARMO TREIMANN	Juhatuse liige	04.05.2022

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Keskkonnaõiguse Keskus nõukogule

Oleme üle vaadanud Sihtasutus Keskkonnaõiguse Keskus raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2021, nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta koostatud tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Ülevaadatud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 8 kuni 17.

Juhtkonna vastutus raamatupidamisaruannete eest

Juhtkond vastutab selle eest, et see raamatupidamise aastaaruanne koostatakse ja esitatakse õiglaselt kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis on vaba olulisest, kas pettusest või veast tingitud väärkajastamisest.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Ülevaatus viidi läbi kooskõlas ülevaatusseaduse töövõtude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 (muudetud) "Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus". ISRE (Eesti) 2400 (muudetud) nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistest osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme ka kohustatud järgima asjassepuutuvaid eetikanoõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga (muudetud) on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatus käigus viiakse läbi protseduurid, mis eelkõige tähendab järelepäringute tegemist juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) ja analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist.

Ülevaatus käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

Kokkuvõtte

Ülevaatus põhjal ei saanud me teadlikuks millestki sellisest, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne ei esita kõigis olulistest osades õiglaselt Sihtasutus Keskkonnaõiguse Keskus finantsseisundit seisuga 31.12.2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Enn Leppik

Vandeaudiitori number 57

AUDIITORBÜROO ELSS OÜ

Nexia International liige

Auditoorettevõtja tegevusloa number 59

Vanemuise tn 21a, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond, 51003

04.05.2022

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Keskkonnaõiguse Keskus (registrikood: 90008117) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ENN LEPPIK	Vandeaudiitor	04.05.2022

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muud juriidilised toimingud	69109	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7424524
Mobiiltelefon	+372 55683880
E-posti aadress	k6k@k6k.ee